

[Dana Wimmerová: Knihovna je nedílnou a nezbytnou součástí života obce \[1\]](#)

Autor:

- [JANSOVÁ, Linda](#) [2], [WIMMEROVÁ, Daniela](#) [3]

Číslo:

- [2021, ročník 30, číslo 3/4](#) [4]

Rubrika:

- [Rozhovor](#) [5]

Klíčová slova:

- [role knihoven](#) [6], [Wimmerová, Dana](#) [7]

Region:

- [03 Jihočeský region](#) [8]

Odborná sekce:

- [Sekce veřejných knihoven](#) [9]

Dana Wimmerová patří mezi výrazné osobnosti SKIP. V následujícím rozhovoru se dozvíte mj., jak vznikl seminář Co venkovské knihovny umějí a mohou, jak se rozvíjela spolupráce se Spolkem pro obnovu venkova nebo jak by měla vypadat malá obecní knihovna.

Léta jste byla organizátorkou semináře Co venkovské knihovny umějí a mohou, jedné z největších akcí SKIP. Proč jste se zaměřila primárně na podporu malých obecních knihoven?

Venkovské knihovny jsou mou dlouhodobou srdeční záležitostí. Snad proto, že jsem kdysi sama začínala svou dráhu knihovnice profesionalizací dvou malých knihoven, které pak tvořily základ budoucí městské knihovny. Měla jsem tak možnost poznat chod knihovny zcela od základů. Už jako metodička Okresní knihovny v Teplicích jsem poznala pár mimořádných a nadšených dobrovolných knihovníků. Později jako členka Sekce veřejných knihoven jsem byla u vzniku soutěže Knihovna roku a prvních šest let jsem jezdila jako hodnotící komisařka v celostátním kole. To už byla „vrcholová liga“. Setkala jsem se s mnoha lidmi, kteří nezištně a s láskou dokázali fantastické věci. Bylo mi líto, že se o nich objeví jen krátká zpráva v odborném tisku a že zřizovatelé mnohdy netuší, jak báječný člověk je jejich knihovník/knihovnice. Při jednom výjezdu ústřední komise jsme navštívili Sedlnice. Tam vznikla myšlenka uspořádat pro venkovské knihovníky seminář, kde by byl prostor k výměně zkušeností. Odtud už nebylo daleko k propojení se soutěží Knihovna roku a seminář Co venkovské knihovny umějí a mohou spatřil světlo světa. Na první ročník v Sedlnicích v roce 2005 jsme pozvali oceněné knihovny z minulých let. Další ročník pak proběhl v Kostomlatech pod Milešovkou. Od té doby vítězná knihovna získala vedle ocenění také právo uspořádat další setkání venkovských knihoven.

Co pokládáte za největší přínosy tohoto semináře?

Na první místo bych dala vznik vzájemných vazeb a celoživotních přátelství mezi účastníky semináře. Je třeba si uvědomit, že přijížděli knihovníci, kteří prošli soutěží Knihovna roku a měli ze své činnosti bohaté zkušenosti. Zároveň to byli lidé, kteří své poslání dělali s láskou a dovedli se vzájemně doplňovat a povzbuzovat. Z každého setkání si odváželi nové inspirace pro svou práci. V průběhu roku bývali ve spojení a navzájem si pomáhali. Potěšitelné bylo také to, že se těchto akcí účastnili také zřizovatelé (většinou starostové nebo místostarostové), kteří se s nadšením zapojovali do celého programu a sami se pak podíleli na vzniku náplně setkání u nich. Mnozí se mezi knihovníky vraceli i v dalších ročnících. Tím setkání získalo prestiž a mezi zřizovateli vznikla zdravá konkurence, kdy se snažili, aby setkání u nich bylo ještě lepší než to minulé. Věřím, že i tento fakt významně přispěl k bouřlivé proměně venkovských knihoven a pohledu na ně. Nesmím zapomenout, že na setkání přijížděli také rodinní příslušníci, kteří na místě zjišťovali, že takových nadšenců, jako jsou ti, které mají doma, je víc a že jsou to báječní lidé.

Jaké služby by měla nabízet obecní knihovna v malé vesnici, jak by měla být vybavena a jaká by zde měla být provozní doba?

Venkovská knihovna by měla být „srdíčkem obce“, kde by se obyvatelé rádi scházeli, protože je tam příjemné prostředí a vždy zde najdou odpovědi na své otázky. Dnes už je samozřejmostí, že v knihovně najdeme připojení na internet a že knihovníci využívají některý z knihovnických programů na evidenci. Je dobré, když je zde veřejně přístupný internet, i když dnes už není tolik využíván, když má mnoho lidí chytrý telefon. Knihovna by měla být místem, kde najdeme odpovědi na otázky z historie a současnosti života v regionu. Právě poznávání místa, kde žijeme, a pěstování hrdosti na činy našich předků by měly být součástí činnosti venkovské knihovny – seznamování s významnými rodáky, společná posezení nad kronikami, ale také besedy s významnými osobnostmi současnosti. K tomu je samozřejmě zapotřebí, aby knihovna měla příjemné vybavení a aby jí nechyběla moderní technika. I když je provozní doba v těchto knihovnách obvykle stanovena na jedno či dvě odpoledne týdně, pokud je knihovnický aktivní, bývá svým čtenářům k dispozici vždy, kdy je ho zapotřebí.

Není od věci, že v krajském kole je Knihovna roku většinou vybírána v rámci soutěže Vesnice roku. Je velmi důležité zřizovatelům připomínat, že knihovna je nedílnou a nezbytnou součástí života obce. Škoda, že pandemie koronaviru tuto vzniklou tradici narušila.

Kdo by se měl stát obecním knihovníkem a jaké by měl mít kompetence?

Knihovníkem (a to nejen tím venkovským) by se měl stát člověk, který má rád lidi, průběžně se vzdělává, učí se novým věcem, zajímá se o dění všeobecně a ochotně získané zkušenosti předává dál. Zná svou obec, krásy a historii regionu, dovede své znalosti předat vhodnou formou svým spoluobčanům a vzbudit v nich pocit sounáležitosti a hrdost na své kořeny. Ráda bych připomněla, že mnoho knihovníků současně vykonává funkci obecního kronikáře. Není na to jednoznačný recept, knihovník musí být v každém případě osobnost, diplomat, kreativní a inspirativní. Pak se dostaví i kompetence, protože je rovnocenným a spolehlivým partnerem pro zřizovatele.

Jistě si pamatujete všechny vítěze soutěže Knihovna roku. Máte nějakou oblíbenou knihovnu a proč?

Po celou dobu soutěže Knihovna roku si vedu přehled o nominovaných a také oceněných knihovnách. Ty vítězné jsem postupně navštívila téměř všechny. Neznám jen ty poslední dvě (Halenkov a Statenice). Nemohu říct, že některá knihovna byla lepší, ale ve všech jsem se setkala s báječnými a skvělými lidmi. Vždycky jsem se od nich měla co přiučit. S mnohými jsme navázali přátelství a jsme v kontaktu. Častokrát mne překvapilo, kolik rozmanitých nápadů a nádherných akcí lze v knihovně uskutečnit, když se najde někdo, kdo dovede nadchnout své okolí.

Dlouhou dobu jste pracovala v českokrumlovské knihovně a po odchodu do důchodu působilte jako dobrovolná knihovnice v pobočce Městské knihovny Kaplice v Blansku. Jak se za dobu Vašeho působení tato pobočka proměnila?

Přestože jsem se na Českokrumlovsku ocitla jako náplava, stal se ze mne během let patriot. Krumlovský okres jsem díky své funkci metodičky měla možnost poznat lépe než mnohý místní

rodák. Protože má práce mne těšila (byla současně i mým koníčkem), byla jsem moc ráda, když se v době mého odchodu do důchodu uvolnilo místo knihovnice v pobočce kaplické knihovny. Podařilo se mi tak zůstat v kontaktu s profesí, a protože si s děvčaty z kaplické knihovny rozumíme, je to vlastně radost. Moji čtenáři jsou většinou staršího věku, ale v poslední době přicházejí maminky s dětmi a to mne těší. Škoda jen, že doba covidová poněkud narušila tradiční způsob práce. Musím ale přiznat, že tato doba byla pro blanskou knihovnu i pozitivní. V roce 2020, když byly knihovny uzavřeny, rozhodlo vedení města Kaplice, že v pobočce provede rekonstrukci. A tak na jaře mohli čtenáři přijít do úplně jiného prostředí – prostě do obývacího. Byla provedena kompletní rekonstrukce prostor, vymalováno, proběhla výměna topení a vybavení novým nábytkem. To vše – doplněno bohatým výběrem knížek z doplňovacího souboru z Českého Krumlova – přilákalo nejen stálé, ale i nové čtenáře.

V době, kdy jste byla předsedkyní jihočeské regionální organizace SKIP, se vám podařilo rozvinout spolupráci s hornorakouskými knihovnicí a za budování těchto kontaktů jste získala i ocenění. V čem konkrétně spolupráce spočívala a pokračuje v nějaké podobě dodnes?

Naše spolupráce s rakouskými knihovnami začala hned po revoluci, kdy s nabídkou pomoci přišli zástupci hornorakouských knihovnic, konkrétně pan Rupert Huber z Büchereistelle z Lince. Aktivitu se tenkrát chopila jihočeská regionální pobočka SKIP a tak se rozvinula několikaletá spolupráce. Měli jsme velké štěstí, že nám tlumočnicka dělala tehdejší frymburský knihovnic pan Vladimír Klement. Uspořádali jsme několik společných seminářů pro knihovnic obecních knihoven. Protože jsme střídavě tyto semináře pořádali na české a rakouské straně, měli jsme tenkrát možnost porovnávat způsoby knihovnické práce a vzájemně se ovlivňovat. Podařilo se nám také vydat společně brožuru o knihovnách na obou stranách hranice, kterou jsme pak slavnostně pokřtili v Českém Krumlově. Pravidelně jsme také byli zváni na výroční zasedání hornorakouských knihovnic, které probíhalo ve vzdělávacím středisku na zámku Puchberg nedaleko Welsu. Tato velmi slibná spolupráce skončila reorganizací rakouského knihovnictví a zrušením linecké Büchereistelle. Pokud vím, v současné době je přeshraniční spolupráce jen na bázi několika vybraných jihočeských knihoven.

Jižní Čechy byly jediným regionem SKIP, kde se navázala opravdu úzká spolupráce s krajským zastoupením Spolku pro obnovu venkova. Jak se vám to podařilo?

V roce 2000 byla navázána spolupráce mezi Sekcí veřejných knihoven a Spolkem pro obnovu venkova (dále SPOV, pozn. red.). Výsledkem bylo zařazení hodnocení knihoven do soutěže Vesnice roku a později na základě získaných zkušeností vznikla soutěž Knihovna roku. Protože stejně jako v našem profesním spolku existovaly regionální organizace i ve SPOV, hledali jsme tedy možnosti spolupráce v rámci Jihočeského kraje. Brzy jsme našli ochotné spolupracovníky, a tak se knihovnic dostali do hodnotitelské komise soutěže Vesnice roku a zástupce měli také v Krajské výběrové komisi SPOV Jihočeského kraje. Mezi knihovnicí a starosty vznikly přátelské vazby, a tak se podařilo, že knihovnicí mají dlouhodobě svého zástupce (Jiřinu Kostkovou z Městské knihovny v Kaplici) v předsednictvu jihočeského SPOV a že se již několik let daří připravovat společné semináře pro starosty a knihovnicí. Díky spolupráci obou spolků byly také několik let pořádány semináře pro obecní kronikáře (jak už bylo uvedeno výše, je mnoho knihovnic, kteří jsou zároveň kronikáři), ale v posledních dvou letech se připravené semináře nepovedlo kvůli koronavirové epidemii uskutečnit.

Co pro vás SKIP znamená a od kdy jste vlastně jeho členkou?

O profesním spolku knihovnic jsem se poprvé dozvěděla v roce 1968, kdy jsme se jako studentky střední knihovnické školy zúčastnily ustavujícího sjezdu v Praze. Samozřejmě jsme se hned přihlásily a netušily, že naše členství velmi rychle skončí. Při obnově spolkové činnosti v roce 1990 bylo zcela jasné, že své členství obnovím. Byla jsem hrdá na svou profesi a považovala jsem za důležité svůj názor jasně vyjádřit. Navíc jsem mezi „SKIPáky“ našla mnoho podobně cítících lidí a to nás spojovalo a vzájemně posilovalo. Prožili jsme společně mnoho krásných a nezapomenutelných okamžiků. Dneska si někteří kolegové vůbec nedovedou představit, že nebýt SKIPu, nemáme například současný knihovnický zákon, internet v knihovnách, Týden knihoven ani každoroční oceňování těch nejlepších knihoven. Byla to právě Sekce veřejných knihoven, která vyzvala své kolegy knihovnicí, aby oslovili svého senátora či poslance a seznámili je s divokou transformací profesionálních knihoven, která nastala v 90. letech. Členové sekce pak pokračovali lobbváním v Parlamentu ČR.

Bylo skvělé být při tom a mít vedle sebe lidi, kterým o něco jde.

Jakou knihu bychom teď našli na vašem nočním stolku?

Bez četby bych si nedokázala svůj život představit. Jsem ale „knihovnick klasik“, který nutně potřebuje cítit vůni a šustění papíru. Proto mne moc neoslovují e-knihy, i když nepopírám jejich výhody. Ráda čtu literaturu faktu a historické romány. Samozřejmě, když je venku nevlídno nebo mám nějaký splín, ráda sáhnu po pokleslém žánru a sklence dobrého červeného. Na mém nočním stolku mám zrovna knížku Pavla Taussiga *Barandovská Bohéma?: bylo jednou jedno filmové studio, kterým prošly dějiny*.

Děkuji za rozhovor!

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-34/dana-wimmerova-knihovna-je-nedilnou-nezbytnou>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-34/dana-wimmerova-knihovna-je-nedilnou-nezbytnou>
- [2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/jansova-linda>
- [3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/wimmerova-daniela>
- [4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-34>
- [5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/rozhovor>
- [6] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/role-knihoven>
- [7] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/wimmerova-dana>
- [8] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/regiony/03-jihocesky-region>
- [9] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/odborne-sekce/sekce-verejnych-knihoven>